

עת"א 33320/09/16 - ל כ נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 33320-09-16 כ(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כבוד השופטת עמיתה ק. רג'יניאנו
העותר	ל כ
נגד	
המשיב	שרות בתי הסוהר

החלטה

1. העותר נדון למאסר של 8 שנים בגין עבירות מין במשפחה. נושא מאסרו מיוני 2011.

תום מאסרו יוני 2019. מסווג לקטגוריה א' - עבריין מין.

ענינה של העתירה - שינוי קטגוריה מא' לב'1 ושילובו של העותר בסבב חופשות.

2. העותר שוהה בכלא רימונים. נטען בעתירה כי התנהגותו ללא דופי ועובר לשהייתו בכלא רימונים שהה בכלא הדרים ושם שולב בהליכים פסיכו-חינוכיים. בכלא רימונים נטל חלק בקבוצות טיפוליות (גבולות, עוותי חשיבה, אמפתיה, מיניות בריאה ועוד). מזה 9 חודשים משולב בטיפול ייעודי לעברייני מין ועל מנת לסיים את הטיפול ולהוכיח רצינותו בחר לדחות את הדיון בפני ועדת השחרורים.

(א) נטען, כי המשיב שגה משדחה את בקשתו של העותר לצאת לחופשות, בהעדיפו את חוות דעת וג"ע (שלא המליצה על חופשות) על פני חוות דעת מב"ן שהמליצה על יציאתו לחופשות. לטענת העותר התנהלותו זו של המשיב הנוהג לאמץ באופן אוטומטי את חוות דעת וג"ע היא פסולה וחורגת מעקרון הפעלת שיקול הדעת.

(ב) נטען כי חוות דעת מב"ן הכוללת, הערכת מסוכנות הנשקפת מן האסיר לציבור כולו ניתנה על ידי קרימינולוג קליני (על סמך ראיון קליני ומבחנים אקטואריים שונים) בעוד חוות דעת וג"ע המתייחסת למסוכנות לבני משפחה ולקורבן ניתנה על ידי גורמי הטיפול באסיר שהם עו"ס בהכשרתם והם מעבירים התרשמותם לוג"ע.

(ג) עוד נטען כי קביעת וג"ע כי נשקפת מסוכנות מהעותר אינה מבוססת לנוכח התנהלותו של העותר בכלא וקביעת מב"ן לגבי מסוכנותו הנמוכה.

(ד) לטענת העותר, לא נשקפת מסוכנות מהעותר כלפי בתו ובכל מקרה, ככל שהיא קיימת, ניתן לאיינה בתנאים מגבילים. נטען כי תפקידה של וג"ע אינו מתמצה בהבאת עמדת קורבן העבירה וזו צריכה להבחן בין מכלול השיקולים ואין בכך כדי לשלול יציאתו של העותר לחופשות, כאשר הוא עושה כל שניתן לתקן דרכיו.

(ה) נטען כי חוות דעת וג"ע ניתנה בניגוד להוראות המסדירות את עבודתה של הועדה (סעיף 4.7.2 לתקנות העובדים הסוציאליים) הקובעות כי "במקרה של חילוקי דעות מקצועיים, יעשה ניסיון ע"י הועדה המחוזית להזמין את נציגי מב"ן להשתתף בדיוני הועדה המחוזית או לחלופין ליצור קשר עם נציג מב"ן במהלך הדיון בועדה".

(ו) נטען, כי סווגו של העותר בקטגוריה א' על בסיס אופי העבירות בהן הורשע בלבד, הינה מפלה ועומדת בניגוד לפקודת החופשות הקובעת עקרונות כלליים לסווג אסיר בקטגוריה. אלה המנויים בפרק ב' בסעיף ה' לפקודת החופשות. ועוד המשיב לא נימק מדוע דחה את בקשת העותר הנתמכת בעמדת מב"ן, לשינוי הקטגוריה.

(ז) לסיכום נטען, כי שעה שמדובר באסיר חיובי, דוגמת העותר, שריצה חלק ניכר ממאסרו, אשר התנהגותו תקינה, נוטל אחריות על מעשיו, השתלב בהליכים טיפוליים רבים לרבות הטיפול הנוכחי - טיפול ייעודי לעברייני מין, יש להורות על שינוי הקטגוריה ולשקול לגביו שיקולי שיקום וחזרתו הדרגתית לחברה. דחייתה, בלא נימוקים הינה שרירותית ומחייבת את התערבות בית המשפט.

3. המשיב מתנגד לקבלת העתירה על שני חלקיה.

לעניין שינוי הקטגוריה המשיב תומך התנגדותו בהחלטת ועדת הקטגוריות שדחתה הבקשה לשינוי הקטגוריה.

לעניין החופשות - המשיב סומך התנגדותו על חוות דעת וג"ע מיום 17.5.16 שלא המליצה על יציאתו של העותר לחופשות. המשיב טוען כי אין פסול בהעדיפו חוות דעת וג"ע שאיזנה בין כלל הנתונים שבאו בפניה, לרבות חוות דעת מב"ן.

4. בדיון בפני חזר ב"כ העותר על עיקרי טיעונו. ב"כ המשיב עמד על השוני בין גורמי מב"ן וג"ע. בעוד מב"ן בוחנת מסוכנות כללית וג"ע בוחנת מסוכנות ספציפית ולמשיב שיקול הדעת איזו חוות דעת להעדיף, במקרה של חילוקי דעות.

דיון והכרעה

5. נספח א' שצורף להודעת העדכון, הוא לכאורה, פרטיכל ועדת הקטגוריות אשר דחתה בקשתו של

העותר לשינוי סווג. אין במסמך זה אף לא נימוק אחד המלמד על הפעלת שיקול דעת של הועדה מדוע דחתה את הבקשה למעט האמירה "על פי חוות דעת מב"ן הומלץ לחופשה אולם על פי חוות דעת וג"ע מיום 17.5.16 אינו מומלץ לחופשה".

למותר לציין כי בקבלת ההחלטה באופן זה חורגת הועדה והמשיב בעקבותיה מהכלל המחייב את הרשות המנהלית להפעלת שיקול דעת עצמאי. ההסתמכות בנסיבות בקשה זו, רק על חוות הדעת מבלי לתת את הדעת לשאר הנסיבות, לרבות אופן תפקודו בכלא, הטיפול שבעבר, התייחסותו לעבירה ועוד, הינה בלתי סבירה.

6. אני סבורה כי יש לתת משקל רב בבקשה לשנוי הקטגוריה לחוות דעת מב"ן ולעובדה שמדובר במאסר ראשון, מספר השנים שריצה עד כה ממאסרו, הודאה ותובנה למעשים שביצע, תפקודו של העותר בין כתלי הכלא, היעדר חמן שלילי, הטיפולים שבעבר עד כה והטיפול הנוכחי טיפול יעודי לעברייני מין.

7. כמו-כן יש ליתן משקל לאמור בחלק הגלוי של חוות דעת וג"ע. הועדה מציינת כי העותר מודע לעוותו החשיבה בהם אחז בעת ביצוע העבירות. העותר שולב בקבוצה יעודית לעברייני מין, משתף פעולה ומגלה תובנה ביחס לעבירה. וג"ע לא המליצה על הוצאתו לחופשות לאור המידע החסוי שהובא בפניה.

8. יש ממש בטיעוני ב"כ העותר כי וג"ע הייתה צריכה להשתמש בסמכויותיה ולצרף את נציג מב"ן לדיון. חרף זאת, אינני סבורה לאור חלקה החסוי של חוות דעת וג"ע, שמדובר בסטייה היורדת לשורשו של עניין. עם זאת לדיון הבא במקרה שחלוקי הדעות יעמדו בעינם יש לצרף איש מב"ן בדיון וג"ע.

9. באשר להעדפה של חוות דעת וג"ע על פני חוות דעת מב"ן לא מצאתי כי שב"ס שגה בהעדיפו חוות הדעת של וג"ע. ביהמ"ש העליון אמר דברו לא אחת בנושא זה.

אביא מדברי בהמ"ש העליון שצוטטו בסעיף 7 לכתב התשובה.

"לא מצאתי כי שב"ס שגה באמצו את המלצת הועדה, ובהעדפתו אותה על פני חוות דעת מב"ן. פקודת הנציבות מחייבת קבלת עמדה מטעם שני הגופים האמורים, וזאת עקב ההבדלים הקיימים בתכלית פעולתם ובמומחיותם. בעוד חוות הדעת של מב"ן מתייחסת להערכת הסיכון הכללי לציבור הנשקף מן האסיר, מתמקדת חוות הדעת של הועדה בסיכונים קונקרטיים הנשקפים מהאסיר כלפי בני משפחתו וקרבתיו העבירה (פקודת הנציבות פרק ו' סעיף 5 רע"ב 9898/06 מחמוד זאהדה נ' שירות בתי הסוהר: (פורסם בנבו))

עניין פלוני, פסקה 9). לשוני זה בדרך הסתכלותן של שתי מערכות אלה ניתן ביטוי בחוות הדעת המוגשות על ידן. בעוד חוות דעת מב"ן התמקדה בגורמים למסוכנותו הכללית של המבקש, חוות דעת הועדה התריעה מפני ה"נזקים הנוספים העלולים להגרם לקרבתיו העבירה אם יוודע על שחרורו".

לנוכח החשש שהביעה הועדה מפני פגיעה קשה בקורבנות האסיר אם יצא לחופשות ממושכות, אין לומר כי נפל פגם בהחלטת שב"ס..."(רע"ב 5487/09 פלוני נ' מד"י)

10. בענייננו, חלקה החסוי של חוות דעת וג"ע מתייחסת לנזקים הנוספים העלולים להגרם לקורבן העבירה אם יוודע על שחרורו.

הדברים שפורטו בחלק החסוי הם קשים ומצדיקים את החלטת הרשות שדחתה בקשת העותר לחופשות. לפיכך, העתירה בנושא זה נדחית.

שונה עמדתי לעניין שנוי הקטגוריה הטעמים שפורטו לעיל ובהתייחס לאופן קבלת ההחלטה ע"י ועדת הקטגוריות. הגעתי למסקנה שבנושא זה, ההחלטה לא מידתית ואני מחליטה לקבל העתירה לשינוי הקטגוריה ומורה על שנוי הקטגוריה מא' לב/1.

ההחלטה תשלח לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ג' ניסן תשע"ז, 29 במרץ 2017, בהעדר הצדדים.